

شماره: ۱۴۰۵/۹۰/۹۱۷۹

تاریخ: ۱۴۰۵/۰۳/۱۷

دارد

پیوست:

اداره کل راه و شهرسازی استان آذربایجان شرقی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

برستان

« اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی »

رییس محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان استان

موضوع: ساخت و سازهای شهری غیرقانونی با پوشش تاییدیه استحکام بنا

با سلام و احترام،

به پیوست تصویر نامه شماره ۱۶۰۳۱/۴۲۰ مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۲۰ مدیرکل محترم دفتر مقررات ملی و کنترل ساختمان وزارت متبوع به انضمام ضمایم مربوطه در خصوص ساخت و سازهای غیرقانونی با پوشش تاییدیه استحکام بنا جهت اطلاع و اقدام برابر مفاد نامه ارسال می گردد. نظر به مفاد نامه صدرالاشاره و مستندات پیوستی، ارائه هرگونه گواهی تایید استحکام بنا با هر نوع قید و شرط و به هر نحوی و تحت هر عنوان که باشد خلاف قانون و مقررات جاری است و برای تایید و امضا کنندگان آن تخلف انتظامی محسوب می شود و مسئولیت کلیه پیامدهای خطیر ناشی از آن از جمله مسئولیت مدنی و کیفری آن بر عهده اشخاص صادر کننده استحکام بنا می باشد. از این رو ضروری است در راستای پیشگیری از تبعات حقوقی احتمالی برای مهندسان و کارشناسان رسمی استان، دستور فرمائید اطلاع رسانی لازم (درج در سایت، نصب پلر، پیامک انبوه و...) به کلیه متولیان امر از جمله طراحان، ناظران، سازندگان مسکن و ساختمان و دفاتر نمایندگی و شعبات آن سازمان در سطح استان انجام و اقدامات قانونی لازم در خصوص مهندسان متخلف که طبق پایش صورت گرفته، اکثرا مهندسان دارای صلاحیت کارشناس رسمی می باشند، معمول و اشخاص ذیربط به شورای انتظامی معرفی و نتیجه به این اداره کل اعلام گردد.

محمد نجفیان
مدیرکل

مدیرکل محترم دفتر مقررات ملی و کنترل ساختمان وزارت متبوع - جهت استحضار

رییس کل محترم دادگستری استان - جهت استحضار و صدور دستور مقتضی

دادستان محترم عمومی و انقلاب مرکز استان - جهت استحضار و صدور دستور مقتضی

معاون محترم هماهنگی امور عمرانی استانداری - جهت استحضار و صدور دستور مقتضی

رییس محترم سازمان بازرسی استان - جهت استحضار و صدور دستور مقتضی

جناب آقای محسن رضوی معاون محترم مسکن و ساختمان - اطلاع

جناب آقای حامد امین زاده رییس محترم اداره نظام مهندسی و مقررات ملی و کنترل ساختمان - اطلاع

نامه های صادره بدون مهر اداره فاقد اعتبار می باشد

جمهوری اسلامی ایران

وزارت راه و شهرسازی

تاریخ: ۱۴۰۵/۰۲/۲۰

شماره: ۱۶۰۳۱/۴۲۰ صادره

پیوست: دارد

معاونت مسکن و ساختمان

بسمه تعالی

جش تولید مشارکت مردم

جناب آقای دکتر معصومی

مدیر کل محترم دفتر فنی و برنامه ریزی عمرانی وزارت کشور

موضوع: ساخت و سازهای شهری غیر قانونی با پوشش تاییدیه استحکام بنا

در راستای اجرای مفاد ماده ۲۵ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴ و بررسی تخلفات ساختمانی که توسط ناظران عالییه موضوع ماده فوق، از سراسر کشور به این دفتر گزارش شده است. مشاهده می‌گردد برخی از پروژه‌های ساخت و ساز شهری و روستایی بدون انجام نظارت‌های مستمر و عدم ارائه گزارش‌های به موقع مرحله‌ای عملیات ساختمانی، عدم اعلام به موقع تخلفات، عدم اقدام لازم در زمان وقوع تخلف و موارد مشابه یا اساساً بدون اخذ پروانه ساختمان اجرا می‌شود و در چنین مواردی پروژه با نواقص اجرایی و عدم رعایت مقررات ملی ساختمان و ضوابط شهرسازی مقرر در طرح‌های جامع و تفصیلی یا هادی و خلاف پروانه ساختمان و نقشه‌های ضمیمه آن از جمله افزایش تعداد طبقات تا چند طبقه مازاد بر طرح، افزایش سطح اشغال، حذف پارکینگ، تغییر در تعداد واحدها، تغییرات موثر در تضعیف سازه و موارد نظیر آن به اتمام می‌رسد. مطابق مفاد تبصره ۶ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری "در موارد تخلف مانند عدم استحکام بنا، عدم رعایت اصول فنی، بهداشتی و شهرسازی در ساختمان رسیدگی به موضوع در صلاحیت کمیسیون‌های ماده ۱۰۰ است." این تبصره بر عدم استحکام بنای ساختمان‌هایی دلالت دارد که مغایر با اصول و ضوابط ساخته می‌شوند و هیچگونه مجوزی برای اخذ تاییدیه استحکام بنا برای اینگونه ساختمان‌ها، آن‌هم بدون هرگونه مطالعه و گمانه‌زنی و اقدام اصلاحی و مقاوم‌سازی محسوب نمی‌شود که در غیر این صورت اساساً ضرورت و فلسفه تهیه طرح و محاسبات و نظارت بر اجرای ساختمان زیر سوال است! لیکن علی‌رغم این موضوع برخی از شهرداری‌ها و دبیرخانه‌های کمیسیون، در فرایند تصمیم‌سازی برای کمیسیون ماده ۱۰۰، بر خلاف ابلاغیه شماره ۲۰۵۵۲/۴۰۰ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۲ معاونت محترم مسکن و ساختمان و دادنامه شماره ۹۷۰۹۹۷۰۹۰۶۰۱۰۰۹۴ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ هیات تخصصی اراضی، محیط زیست و صنایع دیوان عدالت اداری، نامه شماره ۱۸۲۲۵۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۰۷ رئیس سازمان مدیریت بحران کشور و نامه شماره ۴۸۰۴۶ / ش م مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۴ رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان (شورای مرکزی) برای ساختمان‌های احداث شده‌ی مغایر با پروانه یا حتی ساختمان‌های احداث شده‌ی بدون پروانه ساختمان، از طریق اشخاص دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی یا کارشناسان رسمی دادگستری، مطالعه یا استعلام استحکام بنای ساختمان می‌نمایند که این اقدام مغایر با قانون نظام مهندسی ساختمان و آیین‌نامه‌های اجرایی آن و مقررات ملی ساختمان ارزیابی شده و برای تایید و امضا کنندگان آن تخلف انتظامی محسوب می‌شود و مسئولیت کلیه پیامدهای خطیر ناشی از آن از جمله مسئولیت مدنی و کیفری آن بر عهده اشخاص مذکور می‌باشد.

لذا ارائه هرگونه گواهی تایید استحکام بنا با هر نوع قید و شرط و به هر نحوی و تحت هر عنوان که باشد با توجه به موارد فوق خلاف قانون و مقررات جاری است و حسب مورد باید طبق مفاد قانون دیوان عدالت اداری از جمله مفاد ماده ۹۲ آن مصوب ۱۴۰۲، ماده ۹۱ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان اصلاحی ۱۳۹۴ و قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲ برخوردار قانونی و قاطع صورت گیرد. از این رو ضروری است دستور اقدام لازم به منظور اطلاع رسانی به عوامل دخیل در ساخت و

آدرس: میدان آرژانتین، بلوار آفریقا، رازی عباس آباد، ساختمان شهید دادمان، وزارت راه و شهرسازی (کد پستی: ۱۵۱۹۶۶۰۸۰۲) تلفن: ۸۸۸۷۸۰۳۱-۹

دورنگار: دبیرخانه وزارت: ۸۸۸۷۸۰۴۵، دبیرخانه مرکزی: ۸۸۶۴۶۲۳۳ (نامه های فاقد مهر برجسته‌ی وزارت راه و شهرسازی از درجه اعتبار ساقط می باشد)

جمهوری اسلامی ایران

وزارت راه و شهرسازی

تاریخ: ۱۴۰۵/۰۲/۲۰

شماره: ۱۶۰۳۱/۴۲۰ صادره

پیوست: دارد

معاونت مسکن و ساختمان

ساز و بررسی و رفع تخلفات صورت گرفته صادر و در صورت ادامه این روند غیر قانونی اشخاص ذیربط را به مراجع قانونی معرفی و نتیجه را به این دفتر اعلام نمایند.

محمدعلی ریاحی

مدیرکل دفتر مقررات ملی و کنترل
ساختمان

رونوشت:

جناب آقای دکتر طاهر خانی، معاون محترم مسکن و ساختمان - جهت استحضار

جناب آقای ختجری، بازرس کل محترم امور راه و شهرسازی سازمان بازرسی کل کشور - جهت استحضار

جناب آقای دکتر رضایی، مدیرکل محترم دفتر بازرسی، مدیریت عملکرد و حقوق شهروندان - جهت آگاهی

جناب آقای مهندس مقومی، رئیس محترم سازمان نظام مهندسی کل کشور - جهت استحضار و ابلاغ براساس ماده ۱۱۴ قانون نظام مهندسی و کنترل

ساختمان

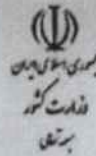
ادارات کل راه و شهرسازی استان ها - جهت آگاهی و دستور اقدام لازم

جناب آقای مهندس افراز، معاون محترم ترویج و کنترل ساختمان - جهت آگاهی

آدرس: میدان آرژانتین، بلوار آفریقا، اراضی عباس آباد، ساختمان شهید دادمان، وزارت راه و شهرسازی (کدپستی: ۸۰۲-۱۵۱۹۶۶۰) تلفن: ۸۸۸۷۸۰۳۱-۹

دورنگار: دبیرخانه وزارت: ۸۸۸۷۸۰۴۵، دبیرخانه مرکزی: ۸۸۶۴۶۲۲۳ (نامہ های فاقد مهر برجسته ی وزارت راه و شهرسازی از درجه اعتبار ساقط می باشد)

شماره ۱۳۳۲۵
تاریخ ۱۳۹۰/۰۱/۰۷
موضوع

جناب آقای دکتر شکیب

رئیس محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور

سلام علیکم

با احترام و تحیات به بررسی برخی از پرونده‌های ادجاس به گسیل‌های مواد ۹۹ و ۱۰۰ قانون شهرداری ها و تطبیق آن با مبحث و سازهای موجود در سطح شهرها و روستاها توسط این سازمان مشخص گردید. برخی از مهندسان نیز به ویژه ماز و طراح بدون توجه کافی به مقررات ملی ساختمان و ضوابط شهرداری اقدام به صدور استعلامات نموده اند که منتج به رأی حرمیه از سوی کمیسیون شده است. لذا با عنایت به اینکه کشور تحت تأثیر پدیده‌های از جمله زلزله، زمین‌لغزش، فرونشست، سیل و دیگر موارد بوده عدم رعایت اصول فنی و شهرداری می تواند منجر به خسارت های جانی و مالی گردیده و نفعی غیر حادانه ترویج را به همراه داشته. ضمن اینکه توجیه تسبیح حقوق شهروندان گردد. بنابراین ضرورت دارد سازمان نظام مهندسی ساختمان در سطح کشور بر این خصوص نظارت لازم را به عمل آورد و با منتظرین این بخش برای قانون برچورد نماید. لذا این مهم به اصلاح های سراسری کشور اطلاع و نتیجه اقدامات را به این سازمان متذکر می نماید.

(Handwritten signature)

تاریخ: ۱۳۹۶ / ۰۵ / ۰۲

شماره: ۲۰۵۵۳/۴۰۰

پیوست:

عادی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت راه و شهرسازی

معاونت امور مسکن و ساختمان

بسمه تعالی

جناب آقای مهندس رجبی

ریاست محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان (شورای مرکزی)

با احترام،

همانگونه که مستحضر می باشید در قوانین و مقررات جاری کشور، ذکری از ارائه "برگ تائید استحکام بنا" توسط مهندس ناظر یا سایر مهندسان اعم از طراح و سازنده نشده است، لکن برخی از شهرداری ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان با توجه به قسمت اخیر تبصره ۶ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها که مقرر می دارد "در مواردی مانند عدم استحکام بنا، عدم رعایت اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی در ساختمان رسیدگی به موضوع در صلاحیت کمیسیون های ماده صد است"، مهندسان را ملزم به "تائید استحکام بنا"ی ساختمان های مختلف بویژه ساختمان های احداث شده بدون پروانه ساختمانی می نماید و در صورت عدم تائید مهندسان، از کارشناسان دیگر برای این منظور استفاده می نماید.

همانگونه که در متن تبصره فوق قید شده، موضوع از حیث "عدم استحکام بنا"، "عدم رعایت اصول فنی"، "عدم رعایت اصول بهداشتی" و "عدم رعایت اصول شهرسازی" مطرح شده، حال آنکه در اغلب اینگونه موارد عدم هر ۴ مورد مذکور مشاهده می شود، به ویژه عدم رعایت اصول شهرسازی که بسیار مهم و اساسی است، اما مرجع مربوطه صرفاً به اخذ تائید استحکام بنا فارغ از سه مورد دیگر اکتفا می کند. در این مورد نیز کاملاً مشهود است که منظور مقنن احراز "عدم استحکام بنا" بوده است و نه تائید استحکام بنا. لذا اشعار می دارد، ارائه هر گونه تائید استحکام بنا با هر نوع قید و شرط و به هر نحوی که باشد با توجه به موارد فوق و به ویژه با در نظر گرفتن این نکته که استحکام بنا در مقررات ملی ساختمان نیز به عنوان تنها مرجع فنی و اصل حاکم در تشخیص صحت طراحی، محاسبه، اجرا، بهره برداری و نگهداری ساختمان ها اعم از مسکونی، اداری، تجاری، عمومی، آموزشی، بهداشتی و نظایر آن تعریف نشده است و از طرفی استحکام بنا، ماهیتی فنی و پیچیده متشکل از الزامات و حداقل هایی در زمینه صحت طراحی، بررسی های ژئوتکنیکی، محاسبات، کیفیت مصالح و اجرای ساختمان دارد و برخی از مهندسان نیز صلاحیت توأم در زمینه های فوق را دارا نیستند و مضافاً ممکن است محاسب ساختمان مذکور نیز نبوده و از جزئیات طراحی آن و بعضاً حتی مصالح استفاده شده و نحوه اجرای ساختمان اطلاع ندارند، این اقدام تخلف انتظامی بوده، مهندس یا کارشناس تائید کننده مسئول کلیه عواقب و پیامدهای ناشی از تائیدیده فوق است.

سازمان های نظام مهندسی ساختمان استان ها نیز مجاز به تائید این موارد یا برقراری ترتیباتی برای تائید استحکام

آدرس: میدان آرژانتین، بلوار آفریقایاری عباس آباد، ساختمان شهید دامن، وزارت راه و شهرسازی (کدپستی: ۱۵۱۹۶۶۰۸۰۲) تلفن: ۸۸۸۷۸۰۳۱-۹
دورنگار: دبیرخانه وزارت: ۸۸۸۷۸۰۴۵، دبیرخانه مرکزی: ۸۸۶۴۶۲۳۲ (نام های فاقد مهر برجسته وزارت راه و شهرسازی از درجه اعتبار ساقط می باشد)

۲ از ۱

تاریخ: ۱۳۹۶ / ۰۵ / ۰۲

شماره: ۲۰۵۵۳/۴۰۰

پیوست:

عادی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت راه و شهرسازی

معاونت امور مسکن و ساختمان

بنا نمی باشند و اینگونه تزیینات فاقد اثر می باشد، مع الوصف در غیر این صورت چنان که موضوع منجر به خسارت یا تبعات منفی دیگر شود، هیات مدیره و رئیس سازمان استان نیز مسئول و پاسخگو می باشند.

یادآوری می نماید، مهندسان ناظر مکلفند بر عملیات اجرایی ساختمانی که تحت نظارت آنها احداث می گردد از لحاظ انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه ها و محاسبات فنی ضمیمه آن و رعایت مقررات ملی ساختمان نظارت کرده و مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان مجاز به اخذ هیچگونه تعهد دیگر علاوه بر برگ تعهد نظارت، گزارش های مرحله ای عملیات ساختمانی که باید در هر مرحله حسب مورد و بموقع توسط مهندس ناظر ارائه شود و گزارش اتمام بنا در مرحله پایان ساختمان و نیز گزارش بموقع تخلف ساختمانی اعم از تخلف از ضوابط شهرسازی، مقررات ملی ساختمان، استانداردها و نقشه های مصوب، آئین نامه ها و سایر الزامات لازم الاجرا، که مهندس ناظر باید بلادرنگ به مراجع مربوطه ارائه نماید، از مهندسان ناظر از جمله تائیدیه استحکام بنا نمی باشند. مقتضی است دستور فرمائید مراتب به کلیه سازمان های استان ها و اعضای آن ابلاغ گردد.

حمید مظاهریان
معاون وزیر

رونوشت به:

جناب آقای مهندس خندان دل معاونت محترم عمران و توسعه امور شهری و روستایی وزارت کشور برای استحضار و دستور ابلاغ به مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان در سطح کشور.

مدیرکل محترم راه و شهرسازی (کلیه استان ها) برای آگاهی و اقدام لازم.

ریاست محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان (کلیه استان ها) برای آگاهی و اقدام لازم.

ریاست محترم سازمان نظام کاردانی (کلیه استان ها) برای آگاهی و اقدام لازم.

ریاست محترم سازمان نظام کاردانی ساختمان (شورای مرکزی) برای آگاهی و اقدام لازم.

-مدیرکل محترم دفتر مقررات و کنترل ساختمان برای آگاهی و اقدام لازم در اجرای ماده ۳۵ قانون.

-مدیرکل محترم دفتر سازمانهای مهندسی و تشکل های حرفه ای برای آگاهی و اقدام لازم.

آدرس: میدان آرژانتین، بلوار آفریقا، اراضی عباس آباد، ساختمان شهید دادمان، وزارت راه و شهرسازی (کدپستی: ۱۵۱۹۶۶۰۸۰۲) تلفن: ۹-۰۳۱-۸۸۸۷۸۰۰۰

دورنگار: دبیرخانه وزارتی: ۴۵-۸۸۸۷۸۰۰۰، دبیرخانه مرکزی: ۸۸۶۴۶۳۳۳ (نامه های فاقد مهر برجسته وزارت راه و شهرسازی از درجه اعتبار ساقط می باشد)

تاریخ: ۱۴۰۰/۱۱/۰۹
شماره: ۱۵۳۱۷۶/۴۳۰ صادره
پیوست: ندارد

جمهوری اسلامی ایران

وزارت راه و شهرسازی

دفتر توسعه مهندسی ساختمان

بسمه تعالی

مدیر کل محترم راه و شهرسازی استان (کلیه استان‌ها)

با سلام

احتراماً، اخیراً ملاحظه می‌شود در فضای مجازی و برخی سایت‌های اینترنتی، مجموعه‌هایی با عنوان "دستور کار" ناظر با تبلیغاتی سوء و فریبنده از جمله تحت عنوان تیرنه در دادگاه در صورت ارائه اوراق این مجموعه‌ها به معرض فروش گذارده شده است. در بررسی‌های به عمل آمده مشخص شد نه تنها مفاد و توصیه‌های ارائه شده در این مجموعه‌ها، بعضاً دارای ایرادات و اشتباهات فاحش می‌باشد بلکه به عکس تبلیغات ارائه شده، اقدام طبق این توصیه‌ها ممکن است مستقیماً موجب محکومیت ناظر شود.

لازم به ذکر است که اصولاً در قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان (مصوب ۱۳۷۴) و آیین‌نامه اجرایی آن و سایر ضوابط منبث از آن وظیفه‌ای برای صدور و تسلیم "دستور کار" به مالک و مجری برای ناظر مقرر نشده است.

دستور کار ناظر ویژه نظام فنی و اجرایی کشور و با سیستم و ترتیبات خاص خود است و نباید ترتیبات آن نظام را با نظام ساخت و ساز شهری و روستائی یکی دانست. در نظام فنی و اجرایی کشور ناظر مقیم تعریف شده و جزء دستگاه نظارت در زیر مجموعه مهندس مشاور است و امر مطالعات، طراحی تهیه نقشه‌ها و مشخصات فنی توسط همین مجموعه صورت می‌گیرد اما در نظام ساخت و ساز شهری و روستائی، نه تنها این ترتیبات و نهادهای مهندس مشاور و دستگاه نظارت وجود ندارد، بلکه ناظر صرفاً نظارت مستمر انجام می‌دهد و ممکن است طراح آن پروژه نباشد یا اساساً فاقد صلاحیت طراحی باشد. هرچند در صورت داشتن صلاحیت طراحی نیز، مجاز به دخالت در امر طراحی یا تغییر در نقشه‌های ضمیمه پروانه ساختمان صادره از مرجع صدور پروانه ساختمان یا موارد دیگر نمی‌باشد. پیشینه وظیفه ناظر ضمن ارائه گزارش‌های مرحله‌ای یا گزارش تخلف ساختمانی به مرجع صدور پروانه ساختمان، تذکر کتبی به مجری، موضوع مفاد بند ۸-۴-۷ پیوست مبحث دوم مقررات ملی ساختمان (نظامات اداری) و تذکر کتبی موضوع مفاد بند ۱۲-۵-۱-۸ مبحث دوازدهم مقررات ملی ساختمان (ایمنی و حفاظت کار در حین اجرا) و نیز گزارش

آدرس میدان آرژانتین، بلوار آفریقائزنی عباس آباد ساختمان شهید دادمیان وزارت راه و شهرسازی (کدپستی: ۰۸۰۲۰۱۵۱۹۶۶۰) تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۷۸۰۳۱
دورنگار: دبیرخانه وزارتی: ۰۴۵۸۸۸۷۸۰۴۵ دبیرخانه مرکزی: ۰۲۳۳۴۶۴۴۸۸۶ (نمونه‌های فاقد مهر برجسته‌ی وزارت راه و شهرسازی از درجه اعتبار ساقط می‌باشد)

تاریخ: ۱۴۰۰/۱۱/۰۹
شماره: ۱۵۳۱۷۶/۴۳۰ صادره
پیوست: ندارد

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی

دفتر توسعه مهندسی ساختمان

موضوع مفاد ماده ۷ آئین نامه حفاظتی کارگاه های ساختمانی مصوب ۱۳۸۱ (در خصوص عدم رعایت الزامات ایمنی) همچنین عمل به قسمت اخیر ماده ۲-۵-۳ مبحث دوم مقررات ملی ساختمان (نظامات اداری) می باشد.
بر این اساس، خواهشمند است ترتیبی مقرر گردد تا در این گونه موارد، به ترتیب مقرر، آموزش ها و تذکرات لازم به اعضای سازمان نظام مهندسی ساختمان استان ارائه گردد.

علی محمد عبدی
مدیر کل دفتر توسعه مهندسی ساختمان

رونوشت:

جناب آقای دکتر محمودزاده-معاون مکرّم مسکن و ساختمان، جهت استحضار
ریاست مکرّم سازمان نظام مهندسی ساختمان، جهت استحضار و اقدام مقتضی
جناب آقای مهندس مالی فر-مدیر کل مکرّم دفتر مقررات ملی و کنترل ساختمان، جهت آگاهی

آدرس: میدان آرژانتین، بلوار آفریقا، اراضی عباس آباد، ساختمان شهید دادمان، وزارت راه و شهرسازی (کدپستی: ۸۰۲۰۸۰۱۵۱۹۶۶۰۲) تلفن: ۸۸۸۷۸۰۳۱-۹
دورنگار: دبیرخانه وزارتی: ۸۸۸۷۸۰۴۵ دبیرخانه مرکزی: ۸۸۶۴۶۲۳۳ (نامه های فائده مهر برجسته ی وزارت راه و شهرسازی از درجه اعتبار ساقط می باشد)

فَلَا تُبْغُوا الْبُهْوَىٰ أَنْ تُعْدِلُوا

دادنامه آرای هیات تخصصی

کلاس پرونده: هـ/ع/۱۳۵۵/۹۶

موضوع: ابطال نامه معاون وزارت مذکور

تاریخ: یکشنبه ۳۱ تیر ۱۳۹۷

شماره دادنامه: ۹۷۰۹۹۷۰۹۰۶۰۱۰۰۹۴

هیات تخصصی اراضی، محیط زیست و صنایع

* شماره پرونده: هـ/ع/۱۳۵۵/۹۶ دادنامه: ۹۷۰۹۹۷۰۹۰۶۰۱۰۰۹۴ تاریخ: ۹۷/۴/۳۱

* شکای: شهردار اراک

* طرف شکایت: وزارت راه و شهرسازی

* موضوع شکایت و خواسته: ابطال نامه معاون وزارت مذکور

* متن مقرر مورد شکایت:

در قوانین و مقررات جاری کشور، ذکری از ارائه "برگ تائید استحکام بنا" توسط مهندس ناظر یا سایر مهندسان اعم از طراح و سازنده نشده است، لکن برخی از شهرداری ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان با توجه به قسمت اخیر تبصره ۶ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها که مقرر می دارد "در مواردی مانند عدم استحکام بنا، عدم رعایت اصول فنی و بهداشتی و شهرسازی در ساختمان رسیدگی به موضوع در صلاحیت کمیسیون های ماده صد است"، مهندسان را ملزم به "تائید استحکام بنا" می ساختمان های مختلف بویژه ساختمان های احداث شده بدون پروانه ساختمانی می نماید و در صورت عدم تائید مهندسان، از کارشناسان دیگر برای این منظور استفاده می نماید.

همانگونه که در متن تبصره فوق قید شده، موضوع از حیث "عدم استحکام بنا"، "عدم رعایت اصول فنی"، "عدم رعایت اصول بهداشتی" و "عدم رعایت اصول شهرسازی" مطرح شده. حال آنکه در اغلب اینگونه موارد عدم هر ۴ مورد مذکور مشاهده می شود. به ویژه عدم رعایت اصول شهرسازی که بسیار مهم و اساسی است، اما مرجع مربوطه صرفاً به اخذ تائید استحکام بنا فارغ از سه مورد دیگر اکتفا می کند. در این مورد نیز کاملاً مشهود است که منظور مقنن احراز "عدم استحکام بنا" بوده است و نه تائید استحکام بنا. لذا اشعار می دارد، ارائه هرگونه تائید استحکام بنا با هر نوع قید و شرط و به هر نحوی که باشد با توجه به موارد فوق

ها خواهد شد)، سازمان های مزبور را ملزم نمایند که ضمن ورود به این موضوع عیناً نظریه فنی و کارشناسی دقیق خود را اعم از تأیید یا عدم تأیید اصول فنی مربوطه صراحتاً به کمیسیون های ماده صد اعلام کنند.

۳- پارگراف دوم نامه معاون محترم امور مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی چنین اعلام شده:

«کاملاً مشهود است که منظور مقنن، احراز "عدم استحکام بنا" بوده است و نه تأیید استحکام بنا. لذا اشعار می دارد، ارائه هرگونه تأیید استحکام بنا با هر نوع قید و شرط و به هر نحوی که باشد... تخلف انتظامی بوده. مهندس یا کارشناس تأیید کننده مسئول کلیه عواقب و پیامدهای ناشی از تأییدیه فوق است.

در مورد عبارت فوق، صرف نظر از این که مستنداً به اصل هفتاد و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تفسیر منظور مقنن، صرفاً در صلاحیت قانونگذار (مجلس شورای اسلامی) و دادرسان (مراجع قضائی در مقام تمیز حق) می باشد، بر فرض که منظور مقنن، احراز «عدم استحکام بنا» باشد، اولاً چگونه می توان منظور مقنن مبنی بر عدم احراز استحکام بنا را اجرا نمود در حالی که معاون محترم وزارت راه و شهرسازی، مهندسان را از ورود به موضوع جهت بررسی و احراز عدم استحکام بنا منع نموده است؟ ثانیاً اگر برای اجرای مورد نظر مقنن (یعنی احراز عدم استحکام بنا) مهندسان مربوطه ورود پیدا کردند و هیچ دلیلی مبنی بر مغایرت ساختمان با اصول فنی، بهداشتی و شهرسازی نیافتند و این موضوع را به عنوان نتیجه بررسی خود به کمیسیون ماده صد اعلام نمودند، چگونه است که معاون محترم وزارت یاد شده این امر را به عنوان تخلف انتظامی مهندسان تلقی نموده اند؟ ثالثاً اینکه مهندس یا کارشناس تأیید کننده، مسئول کلیه عواقب و پیامدهای ناشی از تأییدیه فوق باشد، در مورد هر شخص حقیقی یا حقوقی که در هر زمینه ای مطلبی را تأیید یا گواهی نماید، امری بدیهی بوده و نیازی نیست که با تهدید و ارباب همراه شود و کشور را در حوزه ساخت و ساز، به ارجاع امر به غیر متخصصین سوق دهد!

۴- در جایی که به استناد ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲، «وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، نهادهای نیروهای نظامی و انتظامی، شرکت های دولتی و شهرداری ها، می توانند در ارجاع امور کارشناسی با رعایت آئین نامه خاص، به جای کارشناسان رسمی دادگستری، از مهندسان دارای پروانه اشتغال که به وسیله سازمان استان معرفی می شوند، استفاده نمایند»، مشاهده می گردد که در نامه موصوف معاون محترم وزیر راه و شهرسازی، بدون هر قید و شرطی، مهندسان دارای پروانه اشتغال سازمان نظام مهندسی ساختمان، از اظهار نظر در این امر منع شده اند.

۵- علی رغم تصریح بند «ج» ذیل ماده ۹۱ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ که «امتناع از اظهار نظر کارشناسی پس از قبول انجام آن در مواردی که از طریق مراجع ذی صلاح قانونی نظر خواهی شده است، از درجه یک تا درجه سه» را به عنوان یکی از تخلفات انتظامی بر شمرده است، مشاهده می گردد در نامه معاونت امور مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی، مهندسان دارای تعهد نظارت و طراحی نسبت به ساختمان های تحت مسؤولیت ایشان، به جای اینکه امر به اجابت خواسته مرجع قانونی کمیسیون ماده صد شوند، بر خلاف نص صریح قانونی مذکور، از اظهار نظر کارشناسی در ارجاعات کمیسیون های موضوع تبصره یک ماده صد قانون شهرداری منع و مشمول تخلف انتظامی تلقی شده اند؛ به عبارت دیگر بر اساس ماده قانونی فوق الذکر، این «اجرای دستور نامه معاون محترم وزارت راه و شهرسازی» است که تخلف انتظامی محسوب می گردد.

*زای هیأت تخصصی اراضی، محیط زیست و صنایع:

با توجه به صراحت تبصره ۶ ماده صد قانون شهرداری و وظیفه کمیسیون ماده صد شهرداری به رسیدگی به تخلف عدم استحکام بنا و مدلول تبصره ۷ ماده صد قانون شهرداری در ارتباط با وظایف مهندس ناظر ضوابط و قواعد مصرح در مقررره مورد اعتراض در خصوص بناهای دارای پروانه و انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه ها و محاسبات مهندس ناظر، حق

مداخله و اظهار نظر در مورد بناهای بدون پروانه را نداشته و برابر تبصره ۴ ماده صد قانون شهرداری احراز یا عدم احراز تخلف از حیث استحکام بنا و انطباق آن با تبصره ۶ ماده صد قانون مذکور از وظایف کمیسیون ماده صد شهرداری است که با جلب نظر کارشناس شهرسازی، فنی و بهداشتی رای به اصلاح و رفع عیب در صورت امکان و یا تخریب ساختمان غیر مستحکم باید به وظیفه قانونی اش عمل نماید و سازمان نظام مهندسی برابر مواد ۲۷ و ۹۱ قانون نظام مهندسی تکلیفی در این خصوص ندارد و تخلف شهرداری در عدم جلوگیری از احداث بنا بدون پروانه بر خلاف ماده صد قانون شهرداری نمی تواند برای سازمان نظام مهندسی در ارائه برگ تائید استحکام بنا ایجاد نماید. لذا بنا به جهات فوق رای به رد شکایت با استناد به بند « ب » ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آئین دادرسی دیوان عدالت اداری رای به رد شکایت مطروحه صادر و اعلام می گردد. این رای ظرف مهلت بیست روز از تاریخ صدور به وسیله رئیس کل محترم دیوان یا ده نفر از قضات محترم دیوان عدالت اداری در هیات عمومی دیوان عدالت اداری قابل اعتراض می باشد.

جعفری ورامینی

رئیس هیات تخصصی اراضی، محیط زیست و صنایع

دیوان عدالت اداری

و به ویژه با در نظر گرفتن این نکته که استحکام بنا در مقررات ملی ساختمان نیز به عنوان تنها مرجع فنی و اصل حاکم در تشخیص صحت طراحی، محاسبه، اجرا، بهره برداری و نگهداری ساختمان ها اعم از مسکونی، اداری، تجاری، عمومی، آموزشی، بهداشتی و نظایر آن تعریف نشده است و از طرفی استحکام بنا، ماهیتی فنی و پیچیده متشکل از الزامات و حداقل هایی در زمینه صحت طراحی، بررسی های ژئوتکنیکی، محاسبات، کیفیت مصالح و اجرای ساختمان دارد و برخی از مهندسان نیز صلاحیت توأم در زمینه های فوق را دارا نیستند. مضافاً ممکن است محاسب ساختمان مذکور نیز نبوده و از جزئیات طراحی آن و بعضاً حتی مصالح استفاده شده و نحوه اجرای ساختمان اطلاع ندارند، این اقدام تخلف انتظامی بوده، مهندس یا کارشناس تأیید کننده مسئول کلیه عواقب و پیامدهای ناشی از تأییدیه فوق است.

سازمان های نظام مهندسی ساختمان استان ها نیز مجاز به تأیید این موارد یا برقراری ترتیباتی برای تأیید استحکام بنا نمی باشند و اینگونه ترتیبات فاقد اثر می باشد. مع الوصف در غیر این صورت چنان که موضوع منجر به خسارت یا تبعات منفی دیگر شود، هیأت مدیره و رئیس سازمان استان نیز مسئول و پاسخگو می باشند.

یادآوری می نماید، مهندسان ناظر مکلفند بر عملیات اجرایی ساختمانی که تحت نظارت آنها احداث می گردد از لحاظ انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه ها و محاسبات فنی ضمیمه آن و رعایت مقررات ملی ساختمان نظارت کرده و مراجع صدور پروانه و کنترل ساختمان مجاز به اخذ هیچگونه تعهد دیگر علاوه بر برگ تعهد نظارت، گزارش های مرحله ای عملیات ساختمانی که باید در هر مرحله حسب مورد و به موقع توسط مهندس ناظر ارائه شود و گزارش اتمام بنا در مرحله پایان ساختمان و نیز گزارش به موقع تخلف ساختمانی اعم از تخلف از ضوابط شهرسازی، مقررات ملی ساختمان، استانداردها و نقشه های مصوب، آئین نامه و سایر الزامات لازم الاجرا، که مهندس ناظر باید بلادرنگ به مراجع مربوطه ارائه نماید، از مهندسان ناظر از جمله تأییدیه استحکام بنا نمی باشند. مقتضی است دستور فرمائید مراتب به کلیه سازمان های استان ها و اعضای آن ابلاغ گردد.

*دلایل شاکی برای ابطال مقررده مورد شکایت:

۱- در آغاز نامه عنوان گردیده که « در قوانین و مقررات جاری کشور، ذکری از ارائه " برگ تأیید استحکام بنا " توسط مهندس ناظر یا سایر مهندسان اعم از طراح و سازنده نشده است »؛ در حالی که در سطر بعدی همین نامه به تصریح تبصره ۶ ذیل ماده صد قانون شهرداری مبنی بر صلاحیت کمیسیونهای ماده صد برای رسیدگی به موضوع " عدم استحکام بنا " اشاره نموده است و لذا بر واضح است که بر اساس تبصره قانونی مذکور می بایست مرجع شبه قضائی کمیسیون ماده صد، با استناد به کارشناسی صورت گرفته توسط متخصصین این امر (که در رأس آن مهندسان طراح و ناظر سازه همان ساختمان هستند)، وجود استحکام یا عدم آن را احراز نماید.

۲- پاراگراف اول نامه صدرالاشاره چنین اعلام گردیده که « برخی از شهرداری ها، مهندسان را ملزم به تأیید استحکام بنای ساختمانهای مختلف به ویژه ساختمان های احداث شده بدون پروانه ساختمانی می نمایند »؛ در حالی که اولاً حداقل در مورد کمیسیون های موضوع تبصره یک ذیل ماده صد قانون شهرداری که در شهر اراک تشکیل می گردد، اصولاً چنین مطلبی صحت ندارد و در تخلفات زیر بنایی ارجاعی به کمیسیون های مزبور، عموماً از مهندسان ذی صلاح ناظر و طراح سازه بررسی و اعلام هرگونه مغایرت یا عدم مغایرت بنای احداثی با مقررات ملی ساختمان درخواست می گردد و برای کمیسیون ها تفاوتی ندارد که مهندسان ذی صلاح مذکور، انطباق بنای احداثی با مقررات ملی ساختمان را اعلام یا عدم انطباق ذکر شده را گواهی نمایند. ثانیاً اگر بر فرض ممکن، کمیسیون مربوطه در شهری، مهندسان را ملزم به تأیید استحکام بنای ساختمان های مختلف نماید (که صحت این مطلب جای تأمل دارد)، باز هم دلیلی برای متع سازمان های نظام مهندسی ساختمان از ورود به این امر که در تخصص ایشان می باشد نبوده و شایسته است به جای پاک نمودن صورت مسأله (که قطعاً موجب سوق دادن امور ساخت و ساز کشور به سمت غیر متخصص